

La vida religiosa

"Sense el suport físic de les velles litúrgies plenes d'esplendor, sense la protecció de l'hàbit i de l'abundància de germans, mantinguts per la decisió quotidiana de mantenir-se allà on són, amb una tradició que és ja només una idea, amb una austeritat que redueix a mínims el consum i el confort, i sense dones."

El dia que els pares escolapis celebraven la festa de Sant Josep de Calassanç —un gran sant, per cert, català de la Franja de Ponent—, el director del col·legi del carrer de Carnissers em va convidar a dinar. El Reial Col·legi de l'Escola Pia del carrer de Carnissers, com hauria de saber tothom que conega i estime una miqueta València, és un dels edificis més sòlidament ancorats en la vida social de la ciutat, d'aquells que han continuat fins el dia d'avui la funció per la qual van ser construïts fa segles. De dins de la ciutat vella han desaparegut pràcticament tots els convents i tots els grans col·legis religiosos: els convents són ara museus o biblioteques, o casernes amb capità general, o simple solar on s'han construït edificis públics o privats; els col·legis religiosos busquen en general clientela benestant, i s'instal·len a les eixamples burgeses o fora de la ciutat. Dins, al cor de la ciutat vella, intramurs, en un barri clàssic i popular, amb casa religiosa i col·legi, queden els escolapis, els únics; allí és on jo vaig fer el batxillerat.

El col·legi té una església redona, amb una cúpula immensa, que és una pura meravella neoclàssica, i un cos d'edifici rectangular al voltant d'un claustre, com havia de ser una casa religiosa. Durant alguns anys infants i adolescents, he resat rosaris en aquella església, i he jugat violentament a pilota en aquell claustre estret, això deixa senyals en la vida. El dia que em convidaven a dinar, el pare director m'ensenyà la biblioteca encara no inaugurada, un lloc increïble, restaurat per la Conselleria de Cultura, on hi ha segurament la millor col·lecció valenciana de llibres del XVIII. Quan jo era menut, els llibres es veien en prestatges en una galeria alta dins de l'església i jo alguna vegada m'hi acostava d'amagat, en llegia els títols i tocava els llocs de pell: devia de ser la manera com el Nostre Senyor m'assenyalava futures inclinacions. De la biblioteca passem al menjador, i m'instal·len entre dos pares escolapis d'antiga coneixença.

Tot dinant, parlem de la vida religiosa. Vull dir de com viuen la vida els religiosos que habiten vells convents —o "cases" noves que, segons m'expliquen, són pisos o residències d'aire més familiar—, que practiquen aquesta forma de convivència misteriosa i difícil que és una comunitat masculina, d'homes fets i drets que viuen junts, enmig d'una ciutat, i per raons que són estrictament d'estil, de tradició i d'ideologia. Quan la tradició mante-

nia les formes externes, segurament no era tan difícil de conservar l'estil de vida conventual; n'eren molts, bona part dels frares procedien de famílies rurals i modestes, no imaginaven altres perspectives, la disciplina era tan clara com la jerarquia interna, i la forma de vestir —l'hàbit— els horaris i els espais conventuals en feien de tot plegat un marc immutable i clar. Ara en són pocs, no porten hàbit, la relació és igualitària, i la vida de comunitat és molt més laxa i lleugera d'obligacions rituals. És a dir, molt més difícil: li han de donar sentit i valor cada dia, repensar-la, definir-la i donar-li forma sobre la marxa. Jo els imaginava com abans —sabia que ja no era així, però els imaginava—, vestits amb sotana, aplicant la pròpia versió de la regla de Sant Benet, pare de tota vida monàstica i conventual, definits i situats en el món per la continuïtat inalterada d'una forma rigorosa de viure, en la qual no cal triar ni moure res perquè tot està ja detalladament disposat. I resulta que no, que no és així; viuen disciplinadament lliures, porten texans o corbata, són individualment comunitaris, són una contradicció, són un misteri. Ara els imagine, tal com diuen que viuen, cada matí en una petita capella resant les hores, dinant i sopant junts, i fent després la pròpia vida, una família d'homes sols instal·lada —en aquest cas— en un gran convent antic.

Sense el suport físic de les velles litúrgies plenes d'esplendor, sense la protecció de l'hàbit i de l'abundància de germans, mantinguts per la decisió quotidiana de mantenir-se allà on són, amb una tradició que és ja només una idea, amb una austeritat que redueix a mínims el consum i el confort, i sense dones. No és cosa de broma, és cosa d'un mèrit superior. I damunt —a diferència de l'Opus i de molts catòlics seculars— no tenen res de secta ni de gent intolerant i tancada, són homes d'aire equilibrat i normal, volen servir la societat. No sé com s'ho fan; o tenen molta capacitat de simulació (que és una antiga virtut conventual), o realment són feliços. O haurien d'anar tots a fer-se psicoanalitzar, o han trobat una forma exemplar de viure en aquest món. Jo crec en la segona hipòtesi, deu ser perquè me'ls estime.

Joan F. Mira